

CENTRUM
USŁUG
SPOŁECZNYCH
W GMINIE CZARNKÓW

Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków za rok 2025 wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej

Czarnków, kwiecień 2026 roku

Spis treści

Wprowadzenie.....	str. 67
Zadania z zakresu usług społecznych	str. 13
Zadania z zakresu pomocy społecznej	str. 41
Zadania z zakresu świadczeń	str. 56
Podsumowanie	str. 67

Wprowadzenie

Centrum Usług Społecznych (CUS) w Gminie Czarnków, działające jako nowoczesna jednostka organizacyjna samorządu terytorialnego, zakończyło rok 2025, realizując zadania o charakterze strategicznym dla dobrostanu mieszkańców. Proces przekształcenia dawnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych, który formalnie zainicjowano Uchwałą nr XXXVII/275/2021 Rady Gminy Czarnków z dnia 26 kwietnia 2021 r., w raportowanym roku 2025 osiągnął fazę pełnej dojrzałości. Fundamentem prawnym, na którym opiera się cała konstrukcja organizacyjna jednostki, jest Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Akt ten nie tylko zdefiniował nowe kompetencje instytucji, ale przede wszystkim wprowadził paradygmat powszechności usług, odchodząc od tradycyjnego, stygmatyzującego postrzegania pomocy społecznej jako wsparcia wyłącznie dla osób w kryzysie.

Misja Centrum w 2025 roku była realizowana poprzez systematyczne zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług niematerialnych, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego standardu realizacji zadań zleconych i własnych z obszaru klasycznej pomocy społecznej. Rok 2025 stał pod znakiem integracji różnych form wsparcia – od polityki prorodzinnej, przez system pieczy zastępczej, po innowacyjne projekty senioralne i działania z zakresu promocji zdrowia psychicznego. Działania te były podejmowane w oparciu o Program Usług Społecznych w Gminie Czarnków, który wyznacza kierunki rozwoju na lata 2024–2026, zapewniając spójność z lokalną diagnozą potrzeb i potencjału społeczności.

Kluczowe znaczenie dla sprawności Centrum w 2025 roku miała znajomość i stosowanie litery prawa w obszarze aksjologii pracy socjalnej. Pracownicy Centrum, realizując codzienne obowiązki, kierowali się zasadami poszanowania godności człowieka, autonomii oraz podmiotowości osób korzystających ze wsparcia. W systemie usług społecznych Czarnkowa w 2025 roku szczególnie mocno wybrzmiała zasada pomocniczości, rozumiana jako aktywne wykorzystywanie potencjału organizacji pozarządowych, wolontariatu i grup samopomocowych do uzupełniania oferty publicznej.

W roku 2025 Centrum nie tylko zarządzało budżetem gminnym, ale również pełniło rolę operatora funduszy zewnętrznych, w tym środków z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027. Taka hybrydowa struktura finansowania pozwoliła na wdrożenie usług o standardzie wykraczającym poza minimum ustawowe, co stało się znakiem rozpoznawczym Gminy Czarnków na mapie województwa wielkopolskiego.

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE CZARNKÓW

Lp.	Nazwa ustawy	Zakres / za co odpowiada
1	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (2011)	Reguluje wsparcie rodzin przeżywających trudności oraz organizację pieczy zastępczej (rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze).
2	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (2005)	Określa system przeciwdziałania przemocy domowej, zadania instytucji oraz procedurę „Niebieskiej Karty”.
3	Ustawa o pomocy społecznej (2004)	Reguluje zasady udzielania pomocy osobom i rodzinom w trudnej sytuacji życiowej, w tym świadczenia i pracę socjalną.
4	Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (2004)	Określa zasady dostępu do publicznej opieki zdrowotnej oraz finansowania świadczeń zdrowotnych.
5	Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (1994)	Reguluje ochronę praw osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zasady udzielania im opieki i leczenia.
6	Ustawa o zdrowiu publicznym (2015)	Określa działania państwa w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki chorób i poprawy stanu zdrowia społeczeństwa.
7	Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (1982)	Reguluje działania ograniczające spożycie alkoholu oraz system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
8	Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (2005)	Określa zasady zapobiegania używaniu narkotyków, leczenia uzależnień oraz ograniczania ich skutków społecznych.
9	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (1997)	Reguluje wsparcie osób z niepełnosprawnościami w zakresie aktywizacji zawodowej, społecznej oraz zatrudnienia.
10	Prawo oświatowe (2016)	Określa organizację systemu edukacji, funkcjonowanie szkół oraz obowiązki organów prowadzących.
11	Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (2004)	Reguluje działania na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, aktywizacji zawodowej i funkcjonowania urzędów pracy.
12	Ustawa o zatrudnieniu socjalnym	Określa zasady reintegracji społecznej

	(2003)	i zawodowej osób wykluczonych (np. poprzez CIS i KIS).
13	Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (1991)	Reguluje działalność instytucji kultury oraz zasady jej finansowania i organizacji.
14	Ustawa o sporcie (2010)	Określa zasady rozwoju sportu, organizacji działalności sportowej oraz wspierania aktywności fizycznej.
15	Ustawa o rewitalizacji (2015)	Reguluje proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego poprzez działania społeczne i inwestycyjne.
16	Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (2011)	Określa zasady organizacji opieki nad małymi dziećmi (żłobki, kluby dziecięce, opiekun dzienny).
17	Ustawa o Karcie Dużej Rodziny (2014)	Wprowadza system ulg i uprawnień dla rodzin wielodzietnych oraz zasady funkcjonowania Karty Dużej Rodziny.

ARCHITEKTURA ORGANIZACYJNA I POTENCJAŁ KADROWY JEDNOSTKI

Struktura organizacyjna Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków w 2025 roku została zaprojektowana w sposób procesowy, mający na celu maksymalne skrócenie ścieżki dostępu mieszkańca do usługi. W CUS pracuje 18 osób w różnych częściach etatów. Na czele instytucji stoi Dyrektor, który w 2025 roku kontynuował łączenie swojej funkcji z zadaniami Organizatora Usług Społecznych. Stanowisko Dyrektora, finansowane ze środków własnych gminy w wymiarze 1/2 etatu, koncentrowało się na reprezentowaniu jednostki na zewnątrz, zarządzaniu mieniem, koordynowaniu projektów, zatwierdzaniu standardów jakości i Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS) oraz wprowadzaniu nowych usług społecznych, co pozwoliło na zachowanie strategicznej spójności między wizją rozwoju a wdrażaniem nowych rozwiązań.

Kluczowe znaczenie w strukturze CUS odgrywają wyspecjalizowane zespoły, których praca w 2025 roku była systematycznie monitorowana i ewaluowana pod kątem efektywności.

Zespół do spraw zadań z zakresu pomocy społecznej

Jest to najliczniejsza sekcja Centrum, licząca 7 pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy. W skład zespołu wchodzi: organizator pomocy społecznej, starsi specjaliści pracy socjalnej, specjaliści pracy socjalnej, starsi pracownicy socjalni oraz asystent rodziny. Zadania tego zespołu w 2025 roku koncentrowały się na tradycyjnej pomocy środowiskowej, przeprowadzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz

realizacji kontraktów socjalnych. To właśnie ten zespół odpowiada za "pierwszą linię" kontaktu z osobami znajdującymi się w najtrudniejszej sytuacji bytowej, dbając o to, by wsparcie materialne było połączone z profesjonalną pracą socjalną nakierowaną na usamodzielnienie beneficjenta.

Zespół do spraw organizowania usług społecznych

Ta komórka stanowi o innowacyjnym charakterze Centrum. W jej skład wchodzi: Organizator Usług Społecznych, Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS) oraz Koordynator usług w obszarze wsparcia osób starszych. W 2025 roku stanowiska te były finansowane głównie z funduszy projektowych, takich jak „Paleta Pokoleń” oraz „Wielkopolskie Telecentrum Opieki”.

Zespół do spraw świadczeń dla rodziny

Obsługa finansowa mieszkańców gminy w 2025 roku spoczywała na barkach trzech pracowników merytorycznych. Zespół ten zarządza skomplikowanym systemem świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, wychowawczych oraz stypendiów szkolnych. Finansowanie tych stanowisk jest mieszane, pochodząc częściowo ze środków własnych gminy, a częściowo z odpisów na koszty obsługi zadań zleconych.

Zespół do spraw księgowo - administracyjnych

Księgowość jako tętniące serce Centrum stanowiło w 2025 roku 3 pracowników: główna księgowa i dwóch pracowników ds. księgowości budżetowej. Zespołowi pomagał stażysta, który w 2026 roku został zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę. Siła i wiedza osób obsługujących księgowo Centrum jest niezbędna, aby wszystko funkcjonowało zgodnie z założeniami, bowiem to tu finalizuje się praca większości pracowników.

Organizator Społeczności Lokalnej (OSL)

W roku 2025 rola 1 pracownik w wymiarze czasu pracy 5/8 etatu. OSL jest odpowiedzialny za budowanie partnerstw lokalnych, wspieranie oraz koordynowanie gminnego wolontariatu oraz aktywizację mieszkańców wokół oddolnych inicjatyw. Finansowanie tego etatu w 2025 roku zapewniały środki z projektu „Paleta Pokoleń”, co umożliwiło realizację szeroko zakrojonych działań w terenie Gminy Czarnków.

Struktura zatrudnienia w CUS Czarnków w 2025 roku	Liczba etatów / osób	Główne źródło finansowania
Dyrektor / Organizator Usług Społecznych	1/2 etatu	Środki własne Gminy Czarnków

Struktura zatrudnienia w CUS Czarnków w 2025 roku	Liczba etatów / osób	Główne źródło finansowania
Zespół ds. pomocy społecznej	7 etatów	Środki własne Gminy Czarnków (6 osób, dotacja celowa 1 osoba)
Organizator Społeczności Lokalnej (OSL)	5/8 etatu	Środki projektu „Paleta Pokoleń” (EFS+)
Koordynatorzy KIPUS	1 etat	Środki projektu „Paleta Pokoleń” (EFS+)
Organizator Usług Społecznych OUS	½ etatu	Środki projektu „Paleta Pokoleń” (EFS+)
Koordynatorzy wsparcia seniorów	2 osoby (niepełne etaty)	Środki projektu „Wielkopolskie Telecentrum Opieki”
Zespół ds. świadczeń dla rodziny	3 etaty	Środki własne i dotacje celowe
Zespół księgowo-administracyjny	3 etaty	Środki własne Gminy Czarnków

Warto podkreślić, że w 2025 roku Centrum skutecznie wykorzystywało również zatrudnienie pomocnicze, w tym stażystów oraz wolontariuszy z Gminnego Centrum Wolontariatu „Pomagamy Razem”, co pozwalało na elastyczne reagowanie na spiętrzenia prac administracyjnych i terenowych.

POTRZEBY W ZAKRESIE ZATRUDNIENIA

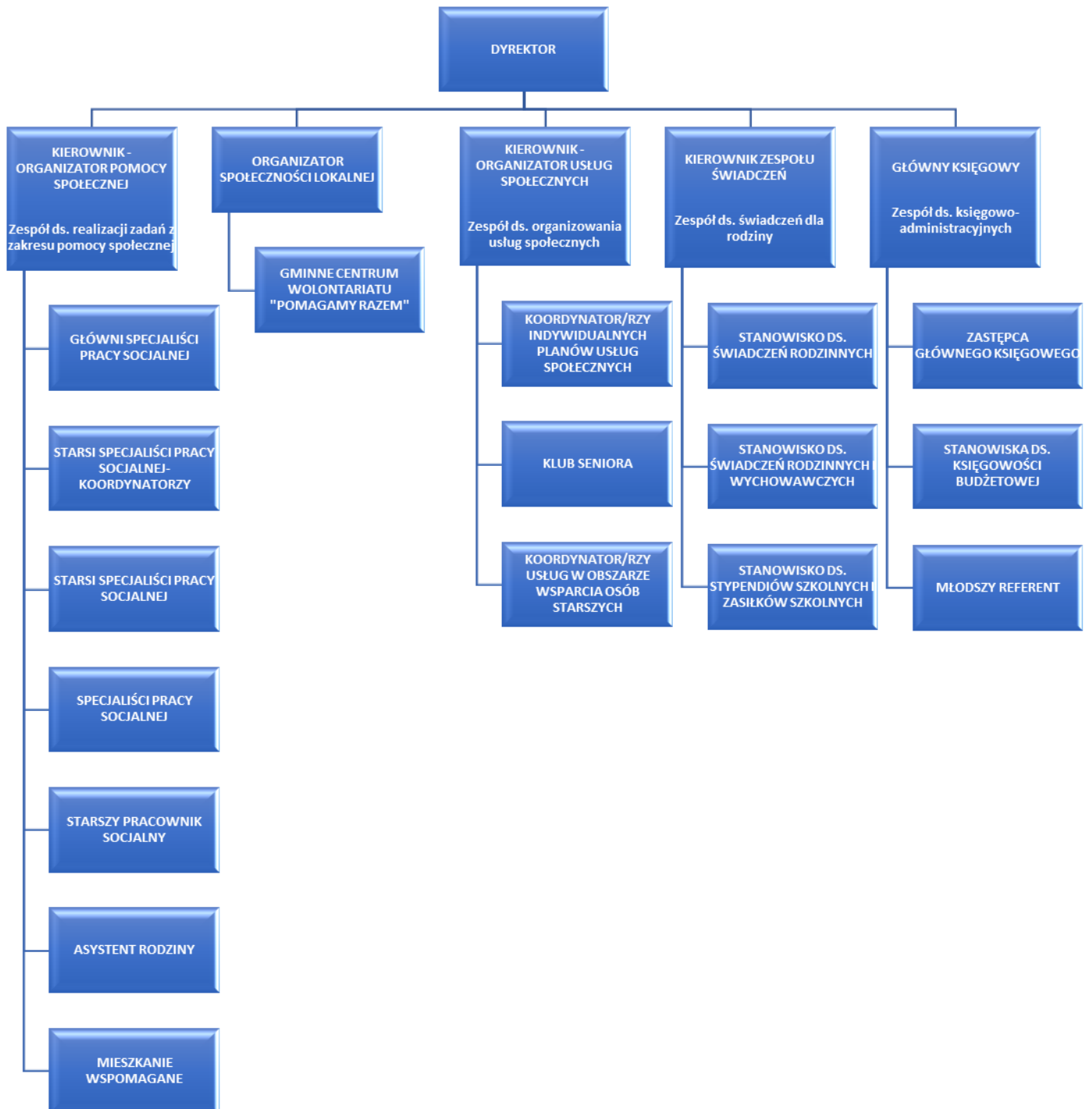
1. Niewystarczający wymiar zatrudnienia dyrektora

Zatrudnienie dyrektora w niepełnym wymiarze czasu pracy nie odpowiada skali i złożoności zadań realizowanych przez Centrum Usług Społecznych. Zakres obowiązków obejmuje zarówno zarządzanie zespołem, koordynację usług społecznych, jak i współpracę z licznymi partnerami instytucjonalnymi. Dla zapewnienia właściwego nadzoru merytorycznego i organizacyjnego oraz sprawnego podejmowania decyzji, zasadnym jest zwiększenie wymiaru etatu dyrektora.

2. Niewystarczająca ilość pracowników socjalnych

W Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków zatrudnionych jest obecnie 6 pracowników socjalnych, co daje łączny wymiar czasu pracy na poziomie 5,25 etatu. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wskaźnik zatrudnienia powinien wynosić 1 pracownika socjalnego na pełnym etacie na 2000 mieszkańców lub na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. Jak wynika z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok, liczba mieszkańców Gminy Czarnków wynosi 11 382, co wymagałoby zatrudnienia na poziomie 5,69 etatu. Z kolei liczba środowisk objętych pracą socjalną to 266, co przekłada się na zapotrzebowanie rzędu 5,32 etatu. Obecny wymiar zatrudnienia (5,25 etatu) oznacza zatem, że CUS nie spełnia żadnego z ustawowych kryteriów.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE CZARNKÓW

ANALIZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ GMINY CZARNKÓW

Rok 2025 przyniósł precyzyjne dane statystyczne, które stały się punktem wyjścia do planowania interwencji społecznych. Według stanu na 31 grudnia 2025 r., Gmina Czarnków liczyła 11 387 mieszkańców. Analiza struktury płci wskazuje na nieznaczną dysproporcję – w gminie zamieszkiwało 5 793 mężczyzn oraz 5 594 kobiety. Dynamika demograficzna w 2025 roku charakteryzowała się ujemnym przyrostem naturalnym: zarejestrowano 76 urodzeń przy 118 zgonach.

Szczegółowa analiza urodzeń według miejscowości w 2025 roku pokazuje, gdzie potencjalnie generowane będzie zapotrzebowanie na usługi Lokalnego Klubu Rodzinnego w nadchodzących latach. Liderami pod względem liczby nowonarodzonych mieszkańców były miejscowości Romanowo Dolne oraz Śmieszkowo (po 9 dzieci), za nimi uplasowały się Gębice, Góra nad Notecią, Kuźnica Czarnkowska oraz Romanowo Górne (po 5 dzieci). Z kolei najniższą liczbę urodzeń (po 1 dziecku) odnotowano w miejscowościach takich jak Goraj-Zamek, Komorzewo, Piaski, Sarbia czy Zofiowo.

W obszarze zgonów, największe straty społeczność lokalna poniosła w Kuźnicy Czarnkowskiej (13 osób) oraz Gębicach (12 osób), co bezpośrednio przekłada się na diagnozę dotyczącą starzenia się populacji w tych konkretnych obszarach gminy. Sumarycznie, w 2025 roku odeszło 66 mężczyzn i 52 kobiety.

Struktura biologiczna i ekonomiczna ludności (31.12.2025)	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Dzieci i młodzież	2 544	1 200	1 344
Wiek produkcyjny	6 984	3 371	3 613
Seniorzy	1 859	1 023	836
Suma	11 387	5 594	5 793

REGIONALNE FORUM CENTRÓW USŁUG SPOŁECZNYCH

Głównym celem regionalnych Forów Centrów Usług Społecznych w Wielkopolsce – których działalność koordynuje i wspiera m.in. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu – jest współpraca, sieciowanie oraz wymiana doświadczeń pomiędzy kadrami gminnych i powiatowych instytucji polityki społecznej.

Inicjatywy te mają na celu usprawnienie i unowocześnienie systemu pomocy społecznej w regionie. Można to sprowadzić do kilku konkretnych, kluczowych obszarów:

- **Wsparcie transformacji z OPS w CUS:** Fora stanowią platformę merytoryczną, która pomaga pracownikom tradycyjnych Ośrodków Pomocy Społecznej przygotować się do przekształcenia w Centra Usług Społecznych. Jest to złożony proces, który wymaga zmiany podejścia z "pomocy doraźnej" na kompleksowe "świadczenie usług społecznych".
- **Deinstytucjonalizacja (DI):** Ważnym celem jest promowanie świadczenia usług bezpośrednio w społeczności lokalnej, jak najbliżej miejsca zamieszkania mieszkańców, zamiast opierania się na dużych placówkach opieki całodobowej.
- **Podnoszenie kompetencji i jakości usług:** Fora służą badaniu potrzeb szkoleniowych pracowników i organizowaniu doradztwa. Skupiają się na innowacjach, standardach usług, komunikacji z klientem czy nowoczesnej pracy z rodziną.
- **Wymiana dobrych praktyk:** Uczestnicy mają szansę dzielić się udanymi projektami i rozwiązaniami (np. w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej czy aktywizacji osób wykluczonych), by inne gminy mogły wdrażać sprawdzone pomysły u siebie.
- **Wsparcie psychologiczne i superwizja:** Praca w pomocy społecznej jest bardzo obciążająca. Fora pełnią również funkcję wspierającą, pomagając w przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu kadr socjalnych.

Regionalne fora to przestrzeń, w której praktycy polityki społecznej z Wielkopolski mogą wspólnie pracować nad tym, aby pomoc udzielana mieszkańcom była bardziej kompleksowa, nowoczesna i dostosowana do ich rzeczywistych potrzeb.

W dniu 10 października 2025 roku jedno z Regionalnych Forów CUS zostało zorganizowane przez Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków w Urzędzie Gminy Czarnków. Było to spotkanie pełne inspiracji, rozmów i pomysłów na przyszłość. Centra Usług Społecznych z Wielkopolski mogły wymienić się doświadczeniami, spostrzeżeniami, a także porozmawiać o zmianach ustawowych i kierunkach działania. Nie zabrakło przedstawicieli Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, którzy przedstawili swoją ofertę, a także wysłuchali naszych potrzeb.

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków uczestniczyła w 2025 roku w Regionalnym Forum CUS w Rawiczu. W minionym roku Centrum przyjmowało także wizyty studyjne m.in. z Ośrodka Pomocy Społecznej ze Strzelec Krajeńskich oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu.

WYRÓŻNIENIE MARSZAŁKA WIELKOPOLSKIEGO

Gmina Czarnków z ważnym głosem na gali „Łączy nas WIELkopolskiE”

Podczas uroczystej gali finałowej plebiscytu „Łączy nas WIELkopolskiE”, zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, podsumowano i doceniono najlepsze projekty realizowane przy wsparciu Funduszy Europejskich. Wydarzenie było nie tylko okazją do wręczenia statuetek, ale przede wszystkim przestrzenią do debaty na temat rozwoju regionu, deinstytucjonalizacji oraz pozytywnych zmian społecznych zachodzących w wielkopolskich samorządach.

Ważnym punktem wydarzenia był panel dyskusyjny, w którym doceniono działania realizowane przez Gminę Czarnków. Jako ekspertka i reprezentantka gminy głos zabrała Joanna Mazur, Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków, która podzieliła się dobrymi praktykami w zakresie aktywizacji mieszkańców i budowania więzi międzypokoleniowych.

Dyrektor CUS zwróciła szczególną uwagę na ogromny, często niedoceniany potencjał młodego pokolenia. Przełamała stereotypy na temat bierności młodzieży, wskazując, że w Gminie Czarnków młodzi ludzie aktywnie włączają się w pomoc innym.

Obecność Gminy Czarnków na tak prestiżowym wydarzeniu i zaprezentowanie lokalnych sukcesów dowodzi, że realizowane tam innowacje (wspierane ze środków unijnych) – takie jak sprawnie działające Centrum Wolontariatu i realna integracja międzypokoleniowa – są zauważane w skali całego województwa wielkopolskiego i służą jako wzór do naśladowania dla innych samorządów.

Zadania z zakresu usług społecznych

Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków realizuje nowoczesną, zintegrowaną politykę społeczną, odpowiadającą na realne potrzeby mieszkańców. Oferta usług ma charakter powszechny – kierowana jest zarówno do osób korzystających z pomocy społecznej, jak i tych, które dotychczas nie wymagały wsparcia. Zakres działań obejmuje m.in. pomoc społeczną, promocję i ochronę zdrowia, edukację, kulturę, politykę prorodzinną, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Podstawą działań jest Program Usług Społecznych w Gminie Czarnków, opracowany zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez CUS. Program wyznacza kierunki działań, katalog usług oraz standardy ich realizacji, opierając się na kluczowych zasadach: powszechności, podmiotowości, jakości, kompleksowości, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych.

Usługi społeczne rozumiane są jako działania niematerialne podejmowane na rzecz osób, rodzin i całej społeczności lokalnej. Obejmują m.in. wspieranie rodziny, przeciwdziałanie bezrobociu, wspieranie osób niepełnosprawnych, reintegrację społeczną i zawodową, rozwój aktywności obywatelskiej czy organizację czasu wolnego i kultury.

Działania CUS realizowane są z poszanowaniem najwyższych standardów etycznych – w oparciu o godność człowieka, jego autonomię, rzetelność, bezstronność oraz profesjonalizm. Pracownicy Centrum kierują się zasadami przejrzystości, odpowiedzialności i współpracy, budując zaufanie do instytucji publicznych.

Istotnym elementem działalności jest stałe monitorowanie i ocena jakości usług. Centrum gromadzi i analizuje dane ilościowe oraz jakościowe, bada poziom satysfakcji odbiorców oraz prowadzi dialog z mieszkańcami. Pozwala to na bieżące doskonalenie oferty i zwiększanie efektywności podejmowanych działań. Stąd też w 2025 roku przeprowadzono aktualizację diagnozy potencjału i potrzeb wspólnoty samorządowej Gminy Czarnków, która jest podsumowaniem dotychczasowej pracy Centrum w obszarze usług społecznych, a także wyznacznikiem kolejnych kierunków działania.

Proces świadczenia usług oparty jest na indywidualnym podejściu do mieszkańca. Rozpoczyna się od diagnozy potrzeb, na podstawie której opracowywany jest Indywidualny Plan Usług Społecznych (IPUS). Plan ten określa zakres, sposób i harmonogram wsparcia, a jego realizacja jest na bieżąco monitorowana i ewaluowana. Kluczową rolę w tym procesie pełni koordynator, który towarzyszy mieszkańcowi na każdym etapie korzystania z usług.

Dzięki takiemu podejściu Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków tworzy spójny,

dostępny i skuteczny system wsparcia, wzmacniający potencjał lokalnej społeczności oraz odpowiadający na zmieniające się wyzwania społeczne.

USŁUGI SPOŁECZNE REALIZOWANE W RAMACH DZIAŁALNOŚCI CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE CZARNKÓW

PROJEKT „PALETA POKOLEŃ – KOMPLEKSOWY SYSTEM USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE CZARNKÓW”

W okresie sprawozdawczym Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnków jako lider realizowało projekt „Paleta Pokoleń - kompleksowy system usług społecznych w gminie Czarnków”. Partnerem w projekcie jest Fundacja Trzecia Przestrzeń. Całkowita wartość projektu wynosi 4 969 248,46 zł, a okres jego realizacji zaplanowano od 1 listopada 2023 r. do 31 grudnia 2026 r.

Projekt skierowany jest łącznie do 1392 mieszkańców gminy Czarnków, a jego głównym celem jest zwiększenie szybkiego, równego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych.

Działania w 2025 roku koncentrowały się wokół sześciu kluczowych zadań:

Zadanie 1. Zespół ds. organizowania Usług Społecznych

W CUS powołano specjalny zespół, w skład którego wchodzi Organizator Usług Społecznych (OUS) oraz Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS). W okresie sprawozdawczym zespół wdrożył następujące działania:

- Przeprowadzono rozpoznanie indywidualnych potrzeb zgłaszających się mieszkańców.
- Opracowano 117 Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS) dla osób chcących skorzystać z usług CUS i Partnera.

Zadanie 2. Usługi dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością

Wsparcie skierowane było do osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu:

- **Opieka wytchnieniowa:** Zrealizowano 6120,5 godziny usług dla 40 opiekunów faktycznych i 40 osób podopiecznych. Do końca okresu z udziału w projekcie z sukcesem wyszło 14 osób (7 opiekunów i 7 podopiecznych).

- **Kluby Seniora:** Zapewniały opiekę m.in. poprzez regularne spotkania integracyjne, warsztaty i porady specjalistów.
 - **Stacjonarny Klub Seniora w Kuźnicy Czarnkowskiej:** Objął wsparciem 40 osób. Zorganizowano 48 przedsięwzięć (m.in. warsztaty kulinarne, muzyczne, artystyczne, sportowe oraz wycieczki) w łącznym wymiarze 179 godzin.
 - **Mobilny Klub Seniora:** Działał w 5 miejscowościach: Ciszkowo, Jędrzejewo, Romanowo Górne, Huta, Sarbia. Wsparcie otrzymało 51 mieszkańców. Zrealizowano 136 aktywności, w tym 110 warsztatów (440 godzin zegarowych) m.in. z zajęć sprawnościowych, artystycznych i ćwiczeń dla umysłu.
- **Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością:** Usługę realizowała 1 asystentka, która wspierała 4 osoby z niepełnosprawnościami. Łącznie w ramach tej formy pomocy zrealizowano 579 godzin.

Zadanie 3. Usługi dla osób zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym

- **Centrum Integracji Społecznej (CIS):** W programie reintegracji społeczno-zawodowej wzięło udział 8 osób. Łączna liczba zrealizowanych godzin wyniosła 1494. Program obejmował warsztaty zawodowe oraz zajęcia ze specjalistami.
- **Mieszkanie wspomagane z usługami:** Od listopada 2025 r. objęto wsparciem w wyremontowanym lokalu 4-osobową rodzinę. Świadczone usługi w wymiarze średnio 13 godzin miesięcznie (obejmujące pracę socjalną, trening umiejętności praktycznych oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych).

Zadanie 4. Usługi skierowane do rodzin z dziećmi (Realizacja: Fundacja Trzecia Przestrzeń - Partner)

I. Lokalny Klub Rodzinny (LKR)

Działalność LKR była skierowana do rodzin z dziećmi od urodzenia do 5 roku życia oraz do kobiet w ciąży, które zamieszkują Gminę Czarnków. W 2025 roku wsparciem w LKR objęto łącznie 61 rodzin, w tym 61 matek, 2 ojców oraz 72 dzieci. W ramach klubu zrealizowano trzy główne działania:

Działanie 1: Zajęcia rozwojowo-edukacyjne

- Zajęcia były prowadzone w zróżnicowanych grupach wiekowych, od niemowląt po dzieci w wieku 3 lat, a także w grupach mieszanych.
- Spotkania odbywały się cyklicznie raz w tygodniu w wymiarze 1,5 godziny, z udziałem rodzica i dziecka, przy średniej częstotliwości minimum 10-12 zajęć tygodniowo.

- Dzieci miały możliwość budowania odporności emocjonalnej, uczenia się kompetencji społecznych oraz wszechstronnego rozwoju.
- Rodzice z kolei wzmacniali więzi z dziećmi, wymieniali doświadczenia z innymi opiekunami i otrzymywali wsparcie w dylematach rodzicielskich.
- W 2025 roku przeprowadzono łącznie 464 zajęcia o charakterze grupowym oraz indywidualnym.
- Zajęcia były prowadzone przez dwie konsultantki rodzinne.

Działanie 2: Warsztaty dla Rodzin

- Zorganizowano warsztaty z zakresu działań kreatywnych, rękodzielniczych i rozwojowych.
- Łącznie zrealizowano 5 warsztatów, w których nie odnotowano odstępstw od założeń.
- Warsztat "PAUZA" dla dorosłych skupiał się na technikach wspierających regenerację układu nerwowego i zgromadził 9 matek.
- Warsztat "WIOSENNY - STROIKI" był okazją do wspólnego tworzenia dekoracji kwiatowych, a wzięło w nim udział 18 osób, czyli 9 par rodzic-dziecko.
- Warsztat "Mama CUD" z okazji Dnia Mamy był spotkaniem rozwojowym, w którym uczestniczyło 10 mam.
- Warsztat "Bliżej siebie" z okazji Dnia Ojca wspierał budowanie więzi przez zabawę i zgromadził 16 osób, czyli 8 par.
- Zimowy Warsztat Tworzenia Kartek odbył się w okresie przedświątecznym i przyciągnął 16 osób z 8 rodzin.

Działanie 3: Konsultacje specjalistyczne

- Zrealizowano 106 godzin konsultacji specjalistycznych w formach indywidualnych, grupowych i warsztatowych.
- Psycholog wspierał dzieci i rodziców w zakresie przeżywanych emocji, kontaktów społecznych oraz obniżania stresu rodzicielskiego.
- Logopeda i neurologopeda zajmowali się wspieraniem rozwoju mowy, wyrównywaniem deficytów oraz usprawnianiem funkcji pokarmowych.
- Fizjoterapeuta oceniał rozwój neuroruchowy i przekazywał zalecenia dotyczące prawidłowych wzorców ruchowych oraz pielęgnacji.
- Położna prowadziła poradnictwo z zakresu pielęgnacji niemowląt, laktacji, rozszerzania diety oraz zdrowia hormonalnego.
- Terapeuta Integracji Sensorycznej (SI) oceniał przetwarzanie sensoryczne dzieci i przekazywał wskazówki do domowych zabaw stymulujących.

Zadanie 5. Usługi dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (Realizacja: Fundacja Trzecia Przestrzeń oraz CUS)

Zadanie to obejmowało cykl warsztatów realizowanych w szkołach podstawowych Gminy Czarnków na bazie certyfikowanych programów profilaktycznych. Działania prowadziło 7 certyfikowanych trenerów. Zrealizowano następujące programy:

Program SPINACZ (profilaktyka uzależnień)

- Skierowany do uczniów klas 7 i 8 w 4 szkołach podstawowych.
- W Szkole Podstawowej w Jędrzejewie uczestniczyło 42 uczniów.
- W Szkole Podstawowej w Sarbi uczestniczyło 26 uczniów.
- W Szkole Podstawowej w Romanowie Dolnym uczestniczyło 60 uczniów.
- W Szkole Podstawowej w Kuźnicy Czarnkowskiej uczestniczyło 14 uczniów.
- Łącznie w programie wzięło udział 142 uczniów.

Program ARCHIPELAG SKARBÓW (profilaktyka zintegrowana)

- Skierowany do uczniów klas 6-8 z pięciu szkół.
- W zajęciach w Romanowie Dolnym uczestniczyło 79 uczniów z placówek w Romanowie Dolnym, Gębicach i Sarbi.
- W zajęciach w Jędrzejewie uczestniczyło 59 uczniów z placówek w Jędrzejewie i Kuźnicy Czarnkowskiej.
- Łącznie program objął 138 uczniów.
- Zorganizowano także jedno spotkanie z rodzicami, w którym wzięło udział 20 osób.

Program DEBATA (profilaktyka uzależnień)

- Skierowany do uczniów klas 6 w 3 szkołach.
- W Szkole Podstawowej w Gębicach uczestniczyło łącznie 27 uczniów (dwie grupy: 15 i 12 osób).
- W Szkole Podstawowej w Romanowie Dolnym uczestniczyło 21 uczniów.
- W Szkole Podstawowej w Sarbi uczestniczyło 21 uczniów.
- Łącznie w programie wzięło udział 69 uczniów.

Program CUKIERKI (wczesna profilaktyka)

- Skierowany do uczniów klas 1-3 w 5 szkołach.
- W Szkole Podstawowej w Sarbi uczestniczyło 8 uczniów.
- W Szkole Podstawowej w Śmieszku uczestniczyło 8 uczniów.
- W Szkole Podstawowej w Romanowie Dolnym uczestniczyło 19 uczniów.
- W Szkole Podstawowej w Gębicach uczestniczyło łącznie 28 uczniów (dwie grupy)

po 14 osób).

- Łącznie program objął 63 uczniów.
- Dla rodziców uczestników zorganizowano spotkanie profilaktyczne, w którym wzięło udział 10 osób.

W ramach edukacji profilaktycznej i pomocy wspierającej system rodzinny zrealizowano:

- **Warsztaty dla rodziców i wychowawców:** Programem "Wychowywać to kochać" objęto 30 rodziców.
- **Pomoc psychologiczna:** Indywidualnym poradnictwem psychologicznym objęto 20 osób, dla których w okresie sprawozdawczym zrealizowano 144 godziny wsparcia.

Zadanie 6. Organizowanie Społeczności Lokalnej (OSL)

W 2025 roku działania Organizatora Społeczności Lokalnej (OSL) w ramach Centrum Usług Społecznych skupiały się na aktywizacji mieszkańców, budowaniu lokalnych więzi, wsparciu osób wykluczonych oraz kultywowaniu tradycji. Dzięki intensywnej współpracy z sołtysami, Kołami Gospodyń Wiejskich (KGW), lokalnymi instytucjami oraz silnemu zaangażowaniu Centrum Wolontariatu „Pomagamy Razem”, zrealizowano kilkadziesiąt inicjatyw o zasięgu gminnym, powiatowym i wojewódzkim – łącznie 152 aktywności.

Poniżej przedstawiono ogólne zestawienie zrealizowanych zadań z podziałem na kluczowe obszary tematyczne:

1. Rozwój wolontariatu i akcje charytatywne (Centrum Wolontariatu „Pomagamy Razem”)

Działania wolontariuszy stanowiły fundament pomocy osobom potrzebującym oraz wsparcia w organizacji wydarzeń gminnych. Do najważniejszych osiągnięć w tym obszarze należą:

- **Zbiórki żywności:** Zorganizowano dwie duże zbiórki we współpracy z Bankiem Żywności (kwiecień) oraz w sklepach sieci Dino (listopad) przy wsparciu sołtysów, KGW i pracowników socjalnych, co zaowocowało zebraniem rekordowej ilości **2,5 tony żywności** na paczki świąteczne.
- **Akcje dla dzieci i chorych:** Przeprowadzono zbiórkę materiałów plastycznych i zabawek w placówkach oświatowych (Gębice, Jędrzejewo, Brzeźno, Huta), które w grudniu osobiście dostarczono na oddział onkologiczny szpitala im. Jonschera w Poznaniu. Wsparto również charytatywny koncert dla Nikoli w Kuźnicy Czarnkowskiej (grudzień).
- **Indywidualna pomoc mieszkańcom:** Wolontariusze pomagali osobom starszym w pracach przydomowych (np. wiosenne porządki w Jędrzejewie) oraz wspierali

meblowanie mieszkania wspomaganego w Jędrzejewie (październik).

- **Docenienie wolontariuszy:** Zorganizowano wyjazd nagrodowy do wrocławskiego ZOO i Afrykarium (czerwiec) oraz uroczyste obchody Dnia Wolontariusza w Gębiczynie (grudzień), połączone z cyklem szkoleń (m.in. z koordynatorem dostępności, szkolenie ekologiczne, warsztaty artystyczne) i wręczeniem nagród.

2. Kultywowanie tradycji, kultury i historii lokalnej

OSL aktywnie inicjował i wspierał działania mające na celu ochronę dziedzictwa kulturowego oraz integrację wokół lokalnych tradycji:

- **Powołanie „Noteckiego Zespołu Pieśni i Tańca”:** W styczniu zainicjowano powstanie zespołu. Przez cały rok odbywały się regularne próby, a zespół uświetnił swoimi występami m.in. Dożynki Wielkopolskie w Gębicach, Dzień Kobiet Wiejskich oraz Galę Odnowy Wsi. Podjęto także starania (we współpracy z Urzędem Marszałkowskim) o pozyskanie funduszy na profesjonalne stroje ludowe (wykorzystując wzory z projektu "Hafty Czarnkowszczyzny").
- **Grupa Miłośników Historii Gminy Czarnków:** Regularne spotkania grupy zaowocowały m.in. zbieraniem archiwalnych zdjęć od mieszkańców (sierpień-październik), dokumentacją starej gorzelni w Kuźnicy Czarnkowskiej oraz działaniami na rzecz ratowania starego cmentarza w Gębiczynie.
- **Edukacja patriotyczna:** Organizowano obchody rocznicy Powstania Wielkopolskiego (m.in. w Walkowicach, koncert w Romanowie Dolnym, warsztaty robienia przypinek), udział w wystawach historycznych oraz obchody świąt narodowych (złożenie wieńca w Hucie, udział w Narodowym Czytaniu w Jędrzejewie).

3. Integracja społeczności lokalnej i organizacja wydarzeń

OSL był współorganizatorem lub partnerem wspierającym dla dziesiątek wydarzeń integrujących społeczność:

- **Wydarzenia plenerowe i festyny:** Współorganizowano powitanie i pożegnanie lata, dożynki (w tym szczebel wojewódzki w Gębicach), Agro-targi w Czarnkowie (kwiecień), IV Złot KGW Gminy Czarnków (wrzesień) oraz liczne festyny wiejskie, strażackie i parafialne (m.in. w Radolinku, Komorzewie, Walkowicach, Białężynie).
- **Inicjatywy dla dzieci i młodzieży:** Zapewniono animacje i pomoc przy organizacji Dnia Dziecka w wielu sołectwach (m.in. Huta, Grzępy, Gębice, Gulcz, Kuźnica Czarnkowska, Góra-Pianówka), półkoloniach, balikach, Mikołajkach oraz Jarmarku Bożonarodzeniowym w Jędrzejewie.
- **Aktywność sportowa i rekreacyjna:** Wsparcie organizacyjne Gminnego Pikniku z Piłką Nożną, Turnieju Plażowej Piłki Siatkowej, Turnieju Wsi oraz biegów (Bieg po Kwiat Paproci w Sarbii, II Bieg im. S. Wawrzyniaka w Gębiczynie).
- **Warsztaty i rozwój zainteresowań:** Zorganizowano m.in. 8-godzinne profesjonalne warsztaty malarskie dla mieszkanki Mikołajewa i Ciszkowa, warsztaty świąteczne oraz warsztaty dietetyczne w Radolinku.

4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów

Kluczowym elementem pracy OSL było reagowanie na indywidualne potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnościami:

- **Pomoc w sytuacjach kryzysowych:** Przeprowadzono szeroko zakrojone działania na rzecz wielodzietnej rodziny z osobą z niepełnosprawnością z Bukowca. Działania obejmowały diagnozę sytuacji, konsultacje z samorządem, radą parafialną oraz ostatecznie pomoc w adaptacji nowego miejsca zamieszkania i przeprowadzce do Czarnkowa.
- **Aktywizacja seniorów:** Zorganizowano szkolenie informatyczne w Gębicach (nauka obsługi m-Obywatela, cyberbezpieczeństwo), spotkania wielkanocne, Dni Seniora (m.in. Kuźnica Czarnkowska, Gębice), obchody Dnia Inwalidy oraz wyjazd integracyjny do Teatru w Poznaniu.
- **Tworzenie przyjaznej przestrzeni:** We współpracy z sołectwem Gębice stworzono pierwszy „Zielony Skwerek” – miejsce odpoczynku dostosowane do potrzeb osób starszych i matek z dziećmi.

5. Współpraca instytucjonalna i budowanie partnerstw

Aby skutecznie realizować zadania, OSL prowadził nieustanny dialog z interesariuszami:

- **Sołtysi i Rady Sołeckie:** Odbyto dziesiątki spotkań diagnozujących i planujących (m.in. w Hucie, Białężynie, Ciszkanie, Górze-Pianówce, Radolinku, Śmieszkanie), m.in. w celu omówienia adaptacji świetlic czy organizacji imprez. Doceniono ich pracę podczas gminnego Dnia Sołtysa.
- **Wymiana doświadczeń:** OSL aktywnie uczestniczył w spotkaniach zewnętrznych, m.in. w spotkaniu z OSL w Trzciance, Forum CUS z Wielkopolski w Czarnkowie (październik) oraz na wojewódzkiej Konferencji CUS (listopad).

Zarządzanie i Promocja Projektu

Przez cały okres sprawozdawczy zespół projektowy zapewniał właściwą obsługę formalną, prawną i księgową (m.in. organizacja przetargów i konkursów ofert). Na bieżąco prowadzono działania promocyjno-informacyjne zgodnie ze standardami unijnymi. Stosowano odpowiednie oznakowanie w siedzibie CUS, w mediach społecznościowych, na materiałach projektowych oraz utworzono specjalne tablice informacyjne (np. przed mieszkaniem wspomaganym). Wsparcie jest prowadzone zgodnie z zasadami równego dostępu bez względu na płeć czy niepełnosprawność i wypełnia założenia polityk wojewódzkich oraz strategii do roku 2030.

PROJEKT PN.: „GMINA CZARNKÓW STAWIA NA RODZINY”

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	778.851,75 zł	258.245,88 zł	Środki UE

Projekt pn. „Gmina Czarnków stawia na rodziny” jest realizowany zgodnie z umową o dofinansowanie Nr: FEWP.06.16-IZ.00-0034/24-00 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, Nr Umowy: FEWP.06.16-IZ.00-0034/24-00.

Projekt pn. „Gmina Czarnków stawia na rodziny” stanowi kompleksową inicjatywę wspierającą rodziny z terenu Gminy Czarnków. Głównym celem projektu jest wzmocnienie potencjału społecznego rodzin oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój kompetencji społecznych, wychowawczych i zawodowych, a także zwiększenie dostępu do usług wspierających.

Wsparciem objęto łącznie 40 rodzin, w tym 40 rodziców oraz 90 dzieci. Działania projektowe zostały zaprojektowane w sposób kompleksowy i wieloaspektowy, odpowiadający na zróżnicowane potrzeby uczestników. Istotnym elementem projektu jest nie tylko bezpośrednie wsparcie specjalistyczne, ale również wzmacnianie relacji rodzinnych, budowanie kompetencji wychowawczych oraz rozwijanie umiejętności społecznych niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu.

W 2025 roku realizowano szeroki katalog usług i działań, obejmujących zarówno wsparcie indywidualne, jak i grupowe. Kluczową rolę odegrały treningi umiejętności społecznych, które pozwalały uczestnikom rozwijać kompetencje komunikacyjne, radzenie sobie w sytuacjach trudnych oraz budowanie relacji interpersonalnych. Uzupełnieniem tych działań były szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego, ukierunkowane na podniesienie aktywności zawodowej rodziców oraz zwiększenie ich szans na rynku pracy.

Istotnym komponentem projektu były również treningi cyfrowe, które miały na celu podniesienie kompetencji cyfrowych uczestników, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu oraz zwiększenie ich samodzielności w korzystaniu z nowoczesnych technologii. Wsparcie to miało szczególne znaczenie w kontekście rosnącej cyfryzacji usług publicznych i życia społecznego.

W ramach projektu zapewniono także dostęp do specjalistycznego poradnictwa prawnego, umożliwiającego uczestnikom uzyskanie wsparcia w rozwiązywaniu problemów formalno-prawnych. Ważnym elementem była również realizacja cyklu warsztatów „Akademia rodzica”, które wzmacniały kompetencje wychowawcze, wspierały budowanie prawidłowych relacji z dziećmi oraz rozwijały umiejętności

radzenia sobie z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.

Projekt kładł duży nacisk na integrację społeczną oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. W tym celu zorganizowano liczne wydarzenia środowiskowe i wyjazdy integracyjne, m.in. do Gdańska, Sarbinowa oraz Poznania. Dodatkowo uczestnicy mieli możliwość udziału w wyjazdach rodzinnych, które sprzyjały wzmocnieniu więzi rodzinnych, budowaniu pozytywnych doświadczeń oraz rozwijaniu kompetencji społecznych dzieci i dorosłych.

Uzupełnieniem działań było doposażenie w materiały dydaktyczne i edukacyjne wykorzystywane podczas zajęć z dziećmi, co przyczyniło się do podniesienia jakości prowadzonych usług oraz zwiększenia atrakcyjności zajęć.

Realizacja projektu przyczynia się do zwiększenia aktywności społecznej uczestników, poprawy funkcjonowania rodzin oraz wzrostu ich samodzielności. Podejmowane działania mają charakter długofalowy i wpisują się w lokalną politykę społeczną, ukierunkowaną na profilaktykę, integrację oraz rozwój kapitału społecznego.

Zakończenie realizacji projektu planowane jest na koniec maja 2026 r., aktualnie procedowany jest wniosek o wydłużenie do 30 września 2026 r. Oczekuje się, że osiągnięte rezultaty będą miały trwały wpływ na poprawę jakości życia uczestników oraz wzmocnienie potencjału społecznego lokalnej społeczności.

PROJEKT PN.: „WIELKOPOLSKI SYSTEM OPIEKI SENIORA”

W 2025 r. w Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków realizowano grant dotyczący teleopieki nad osobami starszymi z terenu gminy. Projekt pn. „Wielkopolski System Opieki Seniora na lata 2023-2024” jest finansowany ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego i realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) w Poznaniu w partnerstwie z wielkopolskimi gminami. Umowa na realizację zadań w ramach Wielkopolskiego Telecentrum Opieki została zawarta z Województwem Wielkopolskim 28 maja 2024 r.

Głównym celem projektu jest wsparcie gmin województwa wielkopolskiego w rozwoju nowoczesnych form pomocy opartych na technologiach. Do celów szczegółowych należą m.in.:

- wsparcie gmin w identyfikowaniu potrzeb i rozwijaniu pomocy społecznej oraz samopomocy,
- deinstytucjonalizacja, czyli utrzymanie osób starszych w ich środowisku domowym dzięki usługom zdalnym,

- profilaktyka służąca utrzymaniu i wzmocnieniu samodzielności seniorów, a także wsparcie dla opiekunów nieformalnych,
- promocja pomocy z użyciem nowych technologii oraz zmiana podejścia do opieki nad osobami samotnymi i starszymi w celu zwiększenia ich bezpieczeństwa i jakości życia,
- pobudzenie wolontariatu i obywatelskiej aktywności na rzecz seniorów w gminach partnerskich,
- wypracowanie innowacyjnego modelu wsparcia rodzin osób starszych i samotnych.

Zadanie opiera się na świadczeniu usług całodobowego telecentrum (obsługiwanego przez ratowników medycznych) monitorującego seniorów za pomocą specjalistycznych opasek. Skala projektu zakłada wsparcie maksymalnie 500 osób w wyłonionych gminach partnerskich przez okres do 20 miesięcy.

Centrum Usług Społecznych, działając w imieniu Partnera, było odpowiedzialne za szeroki zakres działań organizacyjnych i wspierających, w tym:

- Przeprowadzenie rekrutacji 30 uczestników docelowych (użytkowników opasek) oraz utworzenie listy rezerwowej składającej się z minimum 2 osób, a w przypadku zmian – rekrutację nowych uczestników.
- Zbieranie danych uczestników na Kartach informacyjnych (w ciągu 7 dni od odbioru opasek od Lidera), udostępnianie ich Wykonawcy w formie pliku Excel i przesyłanie papierowych kart pocztą.
- Przetwarzanie danych osobowych jako administrator z zachowaniem przepisów prawa oraz spełnienie obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 13 i 14 RODO w imieniu Lidera i Wykonawcy.
- Bezpośrednie przekazanie opasek uczestnikom oraz wykonanie przez Koordynatora testowego połączenia z Telecentrum w obecności seniora (w terminie 7 dni od odbioru sprzętu).
- Utrzymywanie stałego kontaktu z uczestnikami, monitorowanie prawidłowego używania opasek oraz współpracy z Liderem i Wykonawcą.
- Informowanie Lidera o wszelkich problemach zakłócających uczestnictwo w projekcie.
- Promowanie projektu w mediach lokalnych oraz na stronie internetowej jednostki.
- Udział w badaniach ankietowych i szkoleniach Lidera i Wykonawcy.
- Zobowiązanie do zwrotu sprzętu do Lidera w terminie 7 dni po zakończeniu świadczenia usług.

Dostawcą urządzeń (opasek) została firma Comarch S.A. Przekazane uczestnikom opaski posiadają komunikaty głosowe w języku polskim i zostały wyposażone w funkcje:

- Nawiązywania połączeń głosowych i dwustronnej rozmowy bez konieczności używania telefonu komórkowego.
- Głośnomówiące z możliwością regulacji głośności.
- Automatycznego przesyłania alertów do Telecentrum dzięki czujnikom: założenia i zdjęcie opaski oraz czujnikowi upadku.
- Lokalizacji GPS monitorującej położenie użytkownika.
- Mierzenia tętna (z alertami o progach zaniżonych/zawyżonych) oraz mierzenia saturacji (wyniki są rejestrowane w Telecentrum).

W ramach środków z grantu w CUS Czarnków powołano do życia Centrum Wsparcia Seniora. Wdrożono tam kompleksowy system wsparcia:

- Zatrudniono dwóch koordynatorów, w tym jednego terenowego, który łączy tę funkcję ze stanowiskiem pracownika socjalnego.
- Objęto stałą obsługą 71 uczestników zainteresowanych usługami teleopieki.
- Udzielono wsparcia asystenta osoby starszej (który również jest pracownikiem socjalnym) grupie 50 seniorów. Asystent ten pomaga m.in. w drobnych pracach domowych w miejscach zamieszkania.
- Otwarto siedzibę Centrum dla każdego zgłaszającego się seniora, oferując zróżnicowane poradnictwo: od dostarczania wiedzy o przysługujących świadczeniach po pomoc w uzupełnianiu wniosków.
- Kadra utrzymuje stały kontakt telefoniczny z seniorami, by na bieżąco diagnozować ich potrzeby.
- Koordynatorzy i asystent nieustannie podnoszą kwalifikacje poprzez szkolenia prowadzone przez ROPS Poznań i Comarch S.A., co pozwala lepiej rozumieć i zaspokajać potrzeby seniorów.
- Prowadzona jest również ścisła współpraca kadry projektu z radnymi, sołtysami oraz innymi pracownikami socjalnymi z terenu gminy, czego celem jest tworzenie list osób powyżej 60. roku życia najbardziej potrzebujących pomocy.

Zakończenie realizacji grantu zaplanowano na czerwiec bieżącego roku.

POTRZEBY W ZAKRESIE FINANSOWANIA ORAZ ZATRUDNIENIA

1. Strategiczne wyzwania w obszarze finansowania usług społecznych Gminy Czarnków

Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków stoi obecnie przed kluczowym wyzwaniem w zakresie zapewnienia trwałości realizowanych działań. Fundamentem obecnej oferty Centrum są projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych, których terminy zakończenia przypadają na 2026 rok:

- **Gmina Czarnków stawia na rodziny** – zakończenie: 31.05.2026 r.
- **„Wielkopolskie Telecentrum Opieki”** – zakończenie: 30.06.2026 r.
- **„Paleta Pokoleń”** – zakończenie: 31.12.2026 r.

Argumenty za utrzymaniem ciągłości finansowania:

- **Ochrona wypracowanych standardów i bezpieczeństwa mieszkańców:** Realizowane projekty pozwoliły na wdrożenie nowoczesnych i wysokojakościowych form wsparcia, które stały się niezbędnym elementem lokalnego systemu opieki. Przykładem jest system teleopieki, zapewniający 24-godzinny monitoring seniorów za pomocą opasek bezpieczeństwa wyposażonych w czujniki upadku, moduły GPS oraz pomiar parametrów życiowych. Wygaśnięcie finansowania bez zabezpieczenia nowych środków oznacza realne zagrożenie dla zdrowia i życia osób niesamodzielnych, które obecnie objęte są tą opieką.
- **Dostosowanie do realnych potrzeb demograficznych:** Obecna oferta Centrum nie jest jedynie uzupełnieniem działań statutowych, ale bezpośrednią odpowiedzialnością na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Czarnków. Systematyczne wsparcie asystentów osób starszych w miejscu zamieszkania oraz stały kontakt z koordynatorami wsparcia pozwalają seniorom na jak najdłuższe pozostawanie w ich naturalnym środowisku (deinstytucjonalizacja).
- **Ryzyko regresu w dostępności usług:** Brak pozyskania kolejnych dofinansowań lub zabezpieczenia środków w budżecie własnym wymusi drastyczne ograniczenie wachlarza dostępnych usług. Taki scenariusz doprowadzi do sytuacji, w której Centrum będzie zmuszone wybierać między całkowitą rezygnacją z części programów a wprowadzeniem odpłatności za usługi. To z kolei może skutkować wykluczeniem najuboższych mieszkańców z profesjonalnego systemu wsparcia, co stoi w sprzeczności z misją CUS.
- **Utrata potencjału kadrowego i merytorycznego:** Wieloletnia realizacja grantów pozwoliła na wyszkolenie wyspecjalizowanej kadry koordynatorów, organizatorów i asystentów, którzy stale podnoszą swoje kompetencje we współpracy z liderami projektów oraz podmiotami technologicznymi. Przerwanie finansowania wiąże się z ryzykiem utraty tych zasobów, co w przyszłości utrudni ponowne uruchomienie podobnych form wsparcia.

Utrzymanie obecnej skali działania Centrum Usług Społecznych po 2026 roku jest niezbędne dla zachowania stabilności społecznej gminy. Konieczne jest podjęcie natychmiastowych działań w celu identyfikacji nowych źródeł finansowania zewnętrznego lub systemowego uwzględnienia kosztów tych usług w planach długoletnich gminy, aby uniknąć degradacji jakości życia mieszkańców najbardziej potrzebujących wsparcia.

2. Brak stabilnego finansowania stanowisk projektowych (OUS, KIPUS, OSL)

Stanowiska realizujące zadania w ramach projektów (Organizator Usług Społecznych, Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych, Organizator Społeczności Lokalnej) mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania systemu usług społecznych. Brak gwarancji ich finansowania po zakończeniu projektów stwarza ryzyko przerwania ciągłości działań oraz utraty wypracowanych efektów. Zapewnienie stabilnych źródeł finansowania tych stanowisk jest niezbędne dla utrzymania jakości i dostępności usług.

3. Zakończenie projektu „Wielkopolskie Telecentrum Opieki” i ryzyko utraty kadry

Z dniem 30.06.2026 r. kończy się realizacja projektu „Wielkopolskie Telecentrum Opieki”, co wiąże się z utratą finansowania dla dwóch stanowisk pracy. Szczególnie istotne jest zachowanie stanowiska Koordynatora usług w obszarze wsparcia osób starszych, którego rola ma kluczowe znaczenie w kontekście rosnących potrzeb tej grupy mieszkańców. Zasadne jest zabezpieczenie środków na kontynuację tego stanowiska w wymiarze co najmniej $\frac{3}{4}$ etatu, co pozwoli na utrzymanie ciągłości wsparcia oraz dalszy rozwój usług opiekuńczych.

Zadania z zakresu pomocy społecznej

Podstawy do udzielenia pomocy art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy domowej;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Od 1 stycznia 2025 roku kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej uległy podwyższeniu i tak:

- **Dla osoby w rodzinie:** 823,00 zł
- **Dla osoby samotnie gospodarującej:** 1010,00 zł

W przypadku wieloletniego programu rządowego „**Posiłek w szkole i w domu**” (na zakup posiłku lub żywności), próg dochodowy uprawniający do uzyskania bezpłatnego wsparcia wynosi 200% ogólnego kryterium. W 2025 roku stawki wynosiły:

- **Dla osoby w rodzinie:** 1646,00 zł
- **Dla osoby samotnie gospodarującej:** 2020,00 zł

POMOC W RAMACH PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA POMOC ŻYWNOŚCIOWĄ 2021-2027

Pomoc żywnościowa z programu FEPŻ 2021-2027 realizowana była w okresie od czerwca do września 2025 r. Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków sprawował nadzór nad działalnością stowarzyszenia wydającego żywność mieszkańcom gminy. Pomocą żywnościową w ramach FEPŻ były objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria dochodowe, które nie przekraczało 265% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 2056,40 PLN dla osoby samotnie gospodarującej i 1590,00 PLN dla osoby w rodzinie.

Organizacją zajmującą się dystrybucją żywności na terenie Gminy Czarnków było stowarzyszenie „DLA DOBRA WSPÓLNEGO”, które dzieli się na poszczególne sołectwa:

- SOŁECTWA Jędrzejewo oraz Średnica i Gajewo - Pani Zofia Chestkowska - korzystały 63 gospodarstwa domowe, 160 osób;
- SOŁECTWO - Kuźnica Czarnkowska oraz Zofiowo, Bukowiec, Radosiew, Radolinek - Pan Krzysztof Podkoński - korzystały 54 gospodarstwa domowe, 124 osoby;
- SOŁECTWO Romanowo Górne oraz Walkowice - Pan Krzysztof Gałązka 17 gospodarstw domowych, 47 osób;
- SOŁECTWO Gębice, Paliszewo, Hutka - Pani Beata Jessa 17 gospodarstw domowych, 66 osób;
- KGW GĘBICZYN- Gębiczyn - Pani Ewelina Woźniak - Chałas 12 gospodarstw domowych, 27 osób;
- „STOWARZYSZENIE KOBIEC AKTYWNYCH” Huta, Komorzewo - Pani Lucyna Fligiel 10 gospodarstw domowych, 25 osób;
- SOŁECTWO Romanowo Dolne, Osuch - Pani Hanna Rzyso - Żukowska 22 gospodarstwa domowe, 52 osoby,
- OSP CISZKOWO - Góra, Pianówka, Mikołajewo - Pan Jan Majewski 11 gospodarstw domowych, 38 osób,
- STOWARZYSZENIE „PRYSZŁOŚĆ DLA ŚMIESZKOWA” - Śmieszkowo, Białężyn, Grzępy - Pan Krzysztof Chyży 18 gospodarstw domowych, 49 osób,
- SOŁECTWO Brzeźno, Sarbia, Sarbka, Marunowo - Pani Sylwia Ambicka 30 gospodarstw domowych, 78 osób.

Ogółem korzystało z pomocy żywnościowej 254 rodzin, 666 osób.

Ilość żywności, która wpłynęła na teren Gminy Czarnków, w przeliczeniu na jedną osobę zakwalifikowaną do wsparcia:

- groszek z marchewką 3,2 kg
- dżem 2,7 kg
- makaron 4,0 kg
- mąka pszenna 5 kg
- kasza jęczmienna 2 kg
- płatki owsiane 2 kg
- herbatniki maślane 0,8 kg
- kawa zbożowa 0,6 kg
- mleko UHT 10 l
- ser podpuszczkowy 2 kg
- szynka wieprzowa mielona 2,4 kg
- szynka drobiowa 2,4 kg
- pasztet wieprzowy 0,8 kg
- szprot w oleju 1,19 kg
- cukier biały 5 kg
- olej rzepakowy 5 l
- fasolka po bretońsku 3 kg

RAZEM: 35. 278,02 kg co dało 52,87 kg/ na osobę.

Przed świętami wielkanocnymi, w terminie 04-05.04.2025 r. Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków we współpracy z Pilskim Bankiem Żywności, wolontariuszami z Gminnego Centrum Wolontariatu „Pomagamy Razem”, przeprowadziło zbiórkę żywności w markecie NETTO, DINO oraz BIEDRONKA na terenie miasta Czarnków, podczas której zebrano 600 kg żywności. Dało to możliwość stworzenia 60 wielkanocnych paczek dla naszym podopiecznych.

We współpracy z Pilskim Bankiem Żywności przeprowadzono również Świąteczną Zbiórkę Żywności w dniach 28-29.11.2025 r., która miała miejsce w marketach Dino Śmieszkowo oraz Kuźnica Czarnkowska. Pracownicy socjalni, rady sołeckie, koła gospodyń wiejski, OSP wraz z wolontariuszami dyżurowali w miejscach zbiórek zachęcając klientów sklepów do wsparcia zbiórki. Dzięki tej akcji udało się zebrać 2500 Kg żywności i obdarować 120 rodzin z terenu naszej Gminy.

ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ WŁASNE ORAZ ZLECONE GMINIE

Dział 852 Pomoc Społeczna

Rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej

W rozdziale 85202 zaplanowano wydatki w kwocie 903 263,25 zł, zostały

zrealizowane w kwocie 815 541,21 zł, co stanowi 92,29 %.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	903 263,25 zł	815 541,21 zł	Środki własne

W roku 2025 Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków opłacało pobyt 17 osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej za 2025 r. wynosił:

- Dom Pomocy Społecznej w Falmierowie: 6.808,45 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Gębicach: 7.849,44 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Miłowicach: 8.045,00 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Osieku: 6.959,76 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Rzadkowie: 8.080,36 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Wieleniu: 7.181,01 zł,
- Zespół Domów Pomocy Społecznej w Wieleniu: 5.887,99 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Zagórowie: 6.814,00 zł.

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić opieki – pomocy w formie usług opiekuńczych (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej art. 54 ust. 1). Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w Domu Pomocy Społecznej są w kolejności (art. 61 ustawy):

1. Mieszkaniec domu – do 70% posiadanego dochodu,
2. Małżonek, zstępni przed wstępnymi (jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 300% kryterium dochodowego wg ustawy o pomocy społecznej),
3. Gmina, z której osoba została skierowana do Domu Pomocy Społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS, a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione w pkt 1 i 2.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym ustala corocznie starosta właściwy i ogłasza w wojewódzkim dzienniku

urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku (art. 60 ust. 2 pkt 2 ustawy). Ogłoszenie o wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w Domu Pomocy Społecznej stanowi podstawę do ustalenia odpłatności za pobyt w DPS (art. 60 ust. 4 ustawy).

Rozdział 85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W rozdziale 85205 zaplanowano wydatki w kwocie 11.000,00 zł, zostały zrealizowane w kwocie 11.000,00 zł, co stanowi 100,00 %.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	6.000,00 zł	6.000,00 zł	Dotacja na zadania własne
2.	5.000,00 zł	5.000,00 zł	Środki własne

W 2025 roku zorganizowano 6 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej, podczas których omawiane zostały zrealizowane i planowane działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz wyznaczano kierunki pracy. W roku 2025 został opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026 – 2030.

Dnia 17.11.2025 r. Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czarnków przy poparciu i udziale Wójta Gminy Czarnków, zorganizował konferencję „Nie bądź bierny – REAGUJ!” w ramach Ogólnopolskiej Kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”, w której udział wzięli przedstawiciele różnych instytucji i organizacji pracujących na co dzień w tematyce przemocy domowej oraz mieszkańcy gminy Czarnków – dorośli i młodzież. Prelegentem była Pani Monika Wolska – Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Czarnkowie, po wystąpieniu i dyskusji, uczestnikom wyświetlony został film Wojciecha Smarzowskiego „Dom dobry”. Wydarzenie odbyło się w sali kinowej Miejskiego Centrum Kultury w Czarnkowie. Finałem udziału w Ogólnopolskiej Kampanii „Dzieciństwo bez przemocy” było podświetlenie budynku CUS w dniu 19.11.2026 r. o godz. 17:00 na czerwono. W tym dniu wiele budynków w Polsce rozświetliło się na czerwono, wyrażając sprzeciw wobec krzywdzenia dzieci w Polsce i promowaniu rozwiązań sprzyjających dobremu dzieciństwu.

Ponadto w roku 2025 r. na potrzeby działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Czarnków zakupiony został laptop wraz z oprogramowaniem oraz artykuły biurowe, a na posiedzenia Zespołu przygotowany został poczęstunek.

Rozdział 85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej

W rozdziale 85213 zaplanowane wydatki w kwocie 61 091,00 zł, zrealizowane w kwocie 58 261,05 zł, co stanowi 95,37 %.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	47 754,00 zł	47 089,44 zł	Dotacja na zadania własne
2.	13 337,00 zł	11 171,61 zł	Środki własne

Za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w CIS Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W roku 2025 opłacono składki dla średniomiesięcznie: 46 osób otrzymujących zasiłek stały na łączną kwotę 47.089,44 zł oraz dla 13 osób będących uczestnikami Centrum Integracji Społecznej na łączną kwotę 11.171,61 zł.

Rozdział 85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

W rozdziale 85214 zaplanowane wydatki w wysokości 267 632,25 zł, zostały zrealizowane w wysokości 262 321,01 zł, co stanowi 98,02%.

Zasiłki okresowe

Liczba osób, którym przyznano świadczenia wyniosła – 9 w tym: z tytułu bezrobocia 4 osobom, z tytułu niepełnosprawności 1 osobie, inne powody przyznania (t. j. ubóstwo, przemoc domowa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych) 4 osobom.

Liczba wypłaconych świadczeń w formie zasiłku okresowego wyniosła – 25.

Łączna kwota wypłaconych zasiłków okresowych wyniosła – 20.967,00 zł.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	18.725,25 zł	18.725,25 zł	Dotacja na zadania własne
2.	3.000,00 zł	2.241,75 zł	Środki własne

Zgodnie z art. 128 ustawy o finansach publicznych kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych stanowi nie więcej niż 80% kwoty zadania tj. wypłaty zasiłków

okresowych.

Zasiłek okresowy, zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej, przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się w następujący sposób:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny bądź osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej rodziny bądź osoby.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20,00 zł miesięcznie.

Zgodnie z art. 147 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej gminy otrzymują dotację na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe ustalone w minimalnej wysokości.

Zasiłki celowe

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	241.907,00 zł	241.354,01 zł	Środki własne

W 2025 roku przyznano i wypłacono zasiłki celowe 139 rodzinom na kwotę 159.431,00 zł, w tym 43 rodziny otrzymały zasiłek celowy specjalny.

Zasiłki celowe przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu, jeżeli osoba lub rodzina spełnia kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej (art. 39 ustawy).

W szczególnie uzasadnionych przypadkach (zdarzenie losowe, choroba, niepełnosprawność itp.) osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany zasiłek celowy specjalny (art. 41).

Dodatkowo zaplanowana w § 2910 kwota w wysokości 4.000,00 zł w związku

z możliwością wystąpienia konieczności zwrotu nienależnie pobranego zasiłku okresowego lub celowego. Niewykonanie planu wynika z tego, że w roku 2025 nie została wydana żadna decyzja w ww. sprawie.

Rozdział 85216 - Zasiłki stałe

W rozdziale 85216 zaplanowane wydatki w wysokości 598.463,79 zł, zostały zrealizowane w wysokości 573,827,19 zł, co stanowi 95,88%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	573.827,19 zł	554 563,49 zł	Dotacja na zadania własne
2.	35.000,00 zł	19.263,70 zł.	§ 2910

W 2025 roku 52 osobom przyznano zasiłki stałe w tym:

- Osobom samotnie gospodarującym – 47.
- Osobom pozostającym w rodzinach - 5.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej art. 37 zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej — różnicy między 130 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1.229,00 zł miesięcznie;
- w przypadku osoby w rodzinie — różnicy między 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie.
- kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.

Rozdział 85219 – Ośrodki pomocy społecznej

W rozdziale 85219 zaplanowane wydatki w kwocie 2.456.238,06 zł, zrealizowano w kwocie 2 247.802,81 zł, co stanowi 91,51%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	237.927,40 zł	232.056,36 zł	Dotacja na zadania zlecone
2.	277.164,16 zł	256.313,69 zł	Dotacja na zadania

			własne
3.	1.941.646,50 zł	1.759.432,76	Środki własne

Na podstawie art. 53a ust.1 ustawy o pomocy społecznej w 2025 roku wypłacono wynagrodzenie za sprawowanie opieki w wysokości ustalonej przez sąd 27 opiekunom prawnym w liczbie 87 świadczeń, na kwotę 228.627,99 zł oraz wydatkowano środki na obsługę zadania w wysokości 3.428,37 zł. Dnia 31.12.2025 r. dokonano zwrotu dotacji w wysokości 5 871,04 zł.

Na podstawie art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej w 2025 roku wypłacono dodatki dla pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, realizującego pracę socjalną w środowisku lub prowadzącego rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki w łącznej kwocie 21.121,18 zł. Zwrotu niewykorzystanej części dotacji dokonano 30.12.2025 r. w wysokości 4.990,83 zł.

Dodatkowo z dotacji przeznaczonej na zadania własne: funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych oraz wypłatę dodatków motywacyjnych w ramach programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027” wydatkowano środki w wysokości 235.192,51 zł. Część dotacji niewykorzystanej, zwrócono 31.12.2025 r. kwota 15.859,65 zł.

Wydatków w ramach rozdziału dokonywano zgodnie z niezbędnymi potrzebami w celu zapewnienia bieżącego funkcjonowania Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków.

Rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

W rozdziale 85228 zaplanowano wydatki w kwocie 487 821,98 zł, zrealizowano w kwocie 342 763,45 zł, co stanowi 70,26%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	19.380,00 zł	16.680,00 zł	Dotacja na zadania zlecone
2.	203.760,00 zł	83.220,00	Środki własne
3.	103.680,00 zł	84.180,00 zł	Grant na powierzenie zadania publicznego Premia Społeczna

4.	161 001,98 zł <i>w tym: 16.100,27</i>	158.683,45 zł <i>w tym: 15 868,35</i>	Projekt „Wielkopolskie Telecentrum Opieki” <i>wkład własny</i>
----	--	--	--

Zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub inne przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, świadczone w miejscu zamieszkania.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W roku 2025 z ww. pomocy skorzystało 19 osób w liczbie świadczeń 2550 na kwotę 167.400,00 zł: w tym specjalistyczne, z których skorzystały 2 osoby w liczbie świadczeń 70.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 do zadań gminy zleconych z administracji rządowej należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2025 roku z ww. wsparcia skorzystała jedna osoba w liczbie świadczeń 120 na kwotę 16.680,00 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Osoby świadczące specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi muszą posiadać co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi zdobyte w jednej z następujących jednostek: szpitalu psychiatrycznym, jednostce organizacyjnej pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami rozwoju lub upośledzeniem umysłowym, ośrodka terapeutyczno-edukacyjno-wychowawczym, warsztacie terapii zajęciowej, innej jednostce niż wymienione powyżej świadczącej specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W uzasadnionych przypadkach specjalistyczne usługi mogą być świadczone przez osoby, które zdobywają lub podnoszą wymagane kwalifikacje zawodowe określone w ust. 1, posiadają co najmniej roczny staż pracy w jednostkach, o których mowa w ust. 2 i mają zapewnioną możliwość konsultacji z osobami świadczącymi specjalistyczne usługi, posiadającymi wymagane kwalifikacje.

Rozdział 85230 – Pomoc w zakresie dożywiania

W rozdziale 85230 zaplanowane wydatki w kwocie 210.945,50 zł, zostały zrealizowane w wysokości 186.035,00 zł, co stanowi 88,19%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	116.945,50 zł	116.945,50 zł	Dotacja na zadania własne
2.	94 000,00 zł	69.089,50 zł	Środki własne

Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”

Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 został wprowadzony uchwałą Rady Gminy z dnia Uchwały Rady Gminy z dnia 18 grudnia 2024 r. Nr LXXXI/596/2023 w sprawie ustanowienia gminnego wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Wieloletni program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci, uczniów, młodzieży, które wychowują się w rodzinach o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji, a także osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych, niepełnosprawnych i samotnych o niskich dochodach.

Ze środków przekazanych gminom z Programu udziela się wsparcia w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym – w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy.

Bezpłatnym dożywianiem w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, w 2025 roku objęto 333 osób z terenu gminy Czarnków.

Łącznie wydano 150 decyzji przyznających prawo do jednego gorącego posiłku w szkole i przedszkolu dla dzieci w trakcie nauki. Z posiłku skorzystało 67 dzieci

uczęszczających do Przedszkoli w: Zofiowie, Romanowe Dolnym, Czarnkowie, Walkowicach, Brzeźnie, Hucie, Kuźnicy Czarnkowskiej, Jędrzejewie, Gębicach, Mikołajewie, Gajewie, Śmieszkowie oraz 126 dzieci uczęszczających do Szkół Podstawowych oraz ponadpodstawowych w: Jędrzejewie, Kuźnicy Czarnkowskiej, Gębicach, Hucie, Sarbi, Romanowie Dolnym, Śmieszkowie, Czarnkowie, Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Białej, Gołańczy oraz Chodzieży.

Jak wskazano powyżej w ramach programu CUS może przyznać również świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności. Dzięki programowi z pomocy finansowej może skorzystać większa liczba osób, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Osoby i rodziny, które otrzymały świadczenie pieniężne w ramach programu mogą przeznaczyć je na zakup posiłku oraz żywności.

Rozdział 85295 Pozostała działalność

W rozdziale 85295 zaplanowane wydatki w kwocie 4 412,00 zł, zostały zrealizowane w wysokości 4 412,00 zł, co stanowi 100%.

Dotacja na koszty utrzymania programu dziedzinowego Helios

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	4 412,00 zł	4 412,00 zł	Dotacja na zadanie zleczone

Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Rozdział 85395 - Pozostała działalność

W rozdziale 85395 zaplanowano wydatki w kwocie 3.551.687,40 zł, zostały zrealizowane w wysokości 2 061 976,26 zł, co stanowi 58,06 %.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	530.510,08 zł	155.363,46 zł	Środki własne

W ramach rozdziału 85395 w 2025 roku wydatkowano środki finansowe na: reintegrację społeczną i zawodową Centrum Integracji Społecznej uczestników z terenu Gminy Czarnków w kwocie 154.463,46 zł, oraz na wykonie tablicy informacyjnej w wysokości 900,00 zł.

Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

W rozdziale 85415 zaplanowano wydatki w kwocie 74 000,00 zł, zostały zrealizowane w wysokości 46 966,13 zł, co stanowi 63,47%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	54.000,00 zł	37 572,90 zł	Dotacja na zadania własne
2.	20.000,00 zł	9 394,23 zł	Środki własne

W ramach rozdziału w 2025 roku wydatkowano środki finansowe z przeznaczeniem na stypendia szkolne dla uczniów szkół podstawowych, zasadniczych szkół zawodowych, liceum, technikum zamieszkujących teren gminy Czarnków będących w trudnej sytuacji materialnej w kwocie 46.966,13 zł. Zgodnie z art. 128 ustawy o finansach publicznych kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych stanowi nie więcej niż 80% kwoty zadania.

W roku budżetowym 2025 objęto pomocą 39 uczniów w tym:

- okresie od stycznia do czerwca 2025 r. – 31 uczniów
- okresie od września do grudnia 2025 r. – 28 uczniów

Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny

W rozdziale 85504 zaplanowano wydatki w kwocie 176.839,30 zł, zostały zrealizowane w kwocie 141.973,13 zł co stanowi 80,28%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	42.183,00 zł	42.023,44 zł	Dotacja na zadania własne
2.	134.656,30 zł	99.949,69 zł	Środki własne

W roku 2025 Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków zatrudniało asystenta rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy (jeden pełen etat), realizującego powierzone obowiązki wspierania rodzin, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, któremu przydzielono obowiązki wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W 2025 r. asystent rodziny objął wsparciem 13 rodzin.

Łączny koszt poniesiony z ww. tytułu wyniósł 141 973,13 zł.

Kwota zwróconej dotacji 159,56 zł dnia 31.12.2025 r.

Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze

W rozdziale 85508 zaplanowano wydatki w kwocie 167.194,00zł, zostały zrealizowane w kwocie 166.945,82 zł co stanowi 99,85%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	167.194,00 zł	166.945,82 zł	Środki własne

W 2025 r. w rodzinach zastępczych zawodowych przebywało 4 dzieci, a w rodzinach zastępczych spokrewnionych 11 dzieci z terenu Gminy Czarnków.

Rozdział 85510 – Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych

W rozdziale 85510 zaplanowano wydatki w kwocie 2.200,00 zł, zostały zrealizowane w kwocie 0,00 zł co stanowi 0%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	2.200,00	0,00 zł	Środki własne

W roku 2025 zaplanowano kwotę 2.200,00 zł na wsparcie małoletnich będących w zasięgu działania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – pobyt dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Nie było postanowień Sądu o umieszczenie małoletnich w rzeczowej placówce.

Zadania z zakresu świadczeń

ŚWIADCZENIA RODZINNE – RODZAJE ORAZ KRYTERIA

Zasiłek rodzinny – świadczenie pieniężne mające na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka, uzależniony od dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę:

- kryterium dochodowe – 674,00zł,
- kryterium dochodowe dla rodziny, gdzie członkiem jest niepełnosprawne dziecko – 764,00zł.

Wysokość zasiłku rodzinnego – od m-ca listopada 2016 r.:

- na dziecko do ukończenia 5 roku życia: 95,00 zł,
- na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia: 124,00 zł,
- na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia: 135,00 zł.

Dodatki do zasiłków rodzinnych

- Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka – wypłacany w wysokości 1 000,00 zł na nowonarodzone dziecko,
- Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - wypłacany w wysokości 400,00 zł na dziecko,
- Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka - wypłacany w wysokości 193,00 zł na dziecko. W przypadku dziecka niepełnosprawnego, kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko (max. 160,00 zł na rodzinę),
- Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wypłacany w wysokości:
 - na dziecko do 5 roku życia - 90,00 zł,
 - na dziecko powyżej 5 roku życia - 110,00 zł,
- Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego wypłacany jednorazowo w wysokości 100,00 zł na uczące się dziecko oraz na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne,
- Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu zamieszkiwania ucznia w miejscowości, w której znajduje się szkoła (internat) - wypłacany w wysokości 113,00 zł na uczące się dziecko, które zamieszkuje w internacie (dotyczy uczniów szkoły ponadpodstawowej),
- Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu dojazdu ucznia do miejscowości, w której znajduje się szkoła wypłacany w wysokości 69,00 zł na uczące się

dziecko, które dojeżdża do szkoły (dotyczy uczniów szkoły ponadpodstawowej),

- Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - wypłacany w wysokości 95,00 zł na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie.

„Becikowe” - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000,00 zł na jedno dziecko, uzależniona od dochodu, gdzie kryterium dochodowe w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

Zasiłek pielęgnacyjny – przyznawany niezależnie od dochodu w wysokości 215,84 zł osobom, które posiadają znaczny stopień niepełnosprawności lub umiarkowany (jeżeli niepełnosprawność ta powstała przed 21 rokiem życia).

Świadczenie pielęgnacyjne – od 1 stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje wyłącznie osobom sprawującym opiekę nad osobą niepełnosprawną w wieku do ukończenia 18 r. ż. w wysokości 3 287,00 zł miesięcznie (od stycznia 2026 w wysokości 3 386,00 zł), niezależnie od zatrudnienia. Ponadto, jeśli rodzic/opiekun sprawuje opiekę nad więcej niż jednym niepełnosprawnym dzieckiem, świadczenie jest podwyższane o 100 proc. na drugie i każde kolejne dziecko z niepełnosprawnością.

W przypadku osób, które nabyły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na zasadach obowiązujących do 31.12.2023 r., będą mogły zachować prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na dotychczasowych warunkach.

Specjalny zasiłek opiekuńczy – przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Przyznanie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego jest uzależnione od kryterium dochodowego, przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza miesięcznie kwoty 764,00 zł. Świadczenie to, podobnie jak wszystkie świadczenia rodzinne jest wolne od podatku dochodowego. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie.

Za osoby pobierające świadczenia rodzinne, w szczególności świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy odprowadzane są składki na ubezpieczenie społeczne.

Składki emerytalno – rentowe od świadczeń rodzinnych w 2025 r. stanowiły kwotę 458 330,00 zł i było to 498 wypłaconych świadczeń.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy, w 2025 r. stanowiły kwotę 135 049,00 zł i było to 464 świadczeń.

Świadczenie rodzicielskie

Przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków (5 i więcej) ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Z funduszu alimentacyjnego w roku 2025 korzystało 40 osób na łączną kwotę 329 259,17 zł.

Rok	2024	2025
Liczba osób	50	40
Liczba rodzin	29	25
Kwota świadczeń (w zł)	276 329,69	329 259,17

Informacja dotycząca postępowań oraz kwot zwróconych przez dłużników alimentacyjnych:

Rok	2024	2025
Liczba dłużników, wobec których prowadzone było postępowanie	128	134
Kwoty zwrócone przez dłużników	237 417,87	321 710,32
W tym: dochód Państwa (60%) - w zł	29 183 94	66 214,74
W tym: dochód Gminy Czarnków (40%) - w zł	19 187,36	44 169,23
W tym: odsetki - w zł	189 046,57	211 326,35

Świadczenie wychowawcze

Zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci świadczenie wychowawcze:

- przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia.
- przysługuje osobom w wysokości 800,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.
- Od m-ca lipca 2019 r. świadczenie przysługuje na każde dziecko bez względu na dochód.
- Od m-ca stycznia 2022 r. świadczenia wychowawcze stopniowo przeszły pod obsługę ZUS, a od nowego okresu świadczeniowego tj. 01.06.2022 r. – w całości zostały przekazane do obsługi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Centrum Usług w Gminie Czarnków w dalszym ciągu wypłaca świadczenia wychowawcze za zaległe okresy świadczeniowe przyznawane informacją Wojewody Wielkopolskiego.

Świadczenie wychowawcze		
Rok	2024	2025
Liczba świadczeń	61	123
Kwota świadczeń (w zł)	30 500,00	61 200,00
Liczba dzieci uprawnionych	5	3

W rozdziale 85502 zaplanowane wydatki w kwocie 5 838 083,60 zł, zostały zrealizowane w wysokości 5 809 251,31 zł, co stanowi 99,51%.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	5.671.369,24 zł	5.661.365,22	Dotacja na zadania zlecone
2.	166.714,36 zł	147.886,09 zł	Środki własne

Świadczenia społeczne z podziałem (w pełnych zł):

1. świadczenia wychowawcze – liczba wypłaconych świadczeń 123 na kwotę 61.200,00 zł,
2. świadczenia rodzinne – liczba wypłaconych świadczeń 9614 na kwotę 4.503.273,34 zł,
3. świadczenia rodzicielskie – liczba wypłaconych świadczeń 142 na kwotę 128.368,00 zł,

4. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - liczba wypłaconych świadczeń 26 na kwotę 26.000,00 zł,
5. fundusz alimentacyjny – liczba wypłaconych świadczeń 579 na kwotę 329.259,17 zł,
6. składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń rodzinnych – 458.330,00 zł.

Świadczenia rodzinne 2025 roku	
	ILOŚĆ WYDANYCH DECYZJI
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	30
świadczenie rodzicielskie	12
specjalny zasiłek opiekuńczy	0
zasiłek pielęgnacyjny	89
świadczenie wychowawcze	0
zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	183
świadczenie pielęgnacyjne	114

Do kwoty wypłaconych świadczeń należy doliczyć koszty obsługi w wysokości 3% oraz zwroty z tytułu nienależnie pobranych należności.

Wypłata ww. świadczeń finansowana jest w 100% z dotacji na zadania zlecone wraz z kwotą kosztów obsługi oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, która stanowi 3% otrzymanej dotacji. W związku z tym, że kwota stanowiąca 3% otrzymanej dotacji jest niewystarczająca, koszty obsługi oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych pokrywane są również ze środków własnych Gminy.

Wykonanie obejmuje również zwrot dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości oraz odsetki od dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 30 572,88 zł, a odsetek od nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 6 331,97 zł. W dniu 31.12.2025 roku Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków dokonał zwrotu dotacji w kwocie 1.561,02 zł § 2010, w związku z częściowym zabezpieczeniem planu finansowego na ewentualne spłaty świadczeń rodzinnych, ewentualne wypłaty na mocy decyzji Wojewody Wielkopolskiego w wyniku koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego oraz Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Pile i wynikającą z tego tytułu kwotą kosztów obsługi świadczeń.

Rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny

W rozdziale 85503 zaplanowane wydatki w kwocie 636,00 zł, zostały zrealizowane w wysokości 0,00 zł, co stanowi 0,00 %.

L.p.	Plan finansowy	Wykonanie	Źródła finansowania
1.	636,00	0,00 zł	Dotacja na zadania zlecone

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny, w ramach rozdziału Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków realizowało zadania Karta Dużej Rodziny. W roku 2025 zostało wydanych 84 Kart Dużej Rodziny, w tym 84 karty elektroniczne. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom i małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ DO PROGRAMU „CZYSTE POWIETRZE”

Od m-ca października 2021 r. CUS w Gminie Czarnków prowadzi postępowania ws. wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w ramach ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zaświadczenia wydawane są w celu przedłożenia wraz z wnioskiem o przyznanie dofinansowania w ramach Programu” Czyste Powietrze” dla mieszkańców Gminy Czarnków na podstawie żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Podsumowanie

Rok 2025 stanowił dla Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków okres intensywnego rozwoju organizacyjnego oraz umacniania pozycji jednostki jako nowoczesnego podmiotu realizującego zintegrowaną politykę społeczną. Proces transformacji z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w CUS osiągnął dojrzałą fazę funkcjonowania, co przełożyło się na skuteczniejsze, bardziej kompleksowe i powszechne świadczenie usług społecznych na rzecz mieszkańców.

Działalność Centrum opierała się na obowiązujących regulacjach prawnych, w szczególności ustawie o realizowaniu usług społecznych, oraz na lokalnym Programie Usług Społecznych na lata 2024–2026. Kluczowym założeniem było odejście od modelu interwencyjnego na rzecz podejścia profilaktycznego i powszechnego, obejmującego szerokie spektrum mieszkańców – nie tylko osoby w kryzysie, ale również te wymagające wsparcia rozwojowego, edukacyjnego czy integracyjnego.

CUS realizowało swoje zadania w oparciu o zróżnicowane źródła finansowania – zarówno środki własne gminy, jak i fundusze zewnętrzne, w tym Europejski Fundusz Społeczny Plus. Dzięki temu możliwe było wdrożenie licznych innowacyjnych projektów oraz usług o wysokim standardzie, wykraczających poza minimum ustawowe.

Struktura organizacyjna Centrum została zaprojektowana w sposób funkcjonalny i procesowy, umożliwiając efektywne zarządzanie oraz skrócenie ścieżki dostępu mieszkańców do usług. W 2025 roku jednostka zatrudniała 18 pracowników w różnych formach zatrudnienia. Kluczową rolę odgrywały wyspecjalizowane zespoły: ds. pomocy społecznej, ds. organizowania usług społecznych, ds. świadczeń dla rodziny oraz ds. księgowo-administracyjnych. Istotnym elementem struktury był również Organizator Społeczności Lokalnej, odpowiedzialny za aktywizację mieszkańców i rozwój wolontariatu.

W obszarze usług społecznych szczególne znaczenie miała realizacja projektu „Paleta Pokoleń – kompleksowy system usług społecznych”, obejmującego wsparcie dla ponad 1300 mieszkańców. W ramach projektu opracowano 117 Indywidualnych Planów Usług Społecznych oraz wdrożono szeroki wachlarz działań skierowanych do różnych grup społecznych.

Istotną część działań stanowiło wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Zrealizowano ponad 6000 godzin opieki wytchnieniowej, prowadzono kluby seniora (zarówno stacjonarne, jak i mobilne), a także usługi asystenckie. Równolegle rozwijano nowoczesne formy wsparcia, takie jak teleopieka w ramach projektu „Wielkopolski System Opieki Seniora”, obejmująca monitoring zdrowia i bezpieczeństwa seniorów przy wykorzystaniu opasek telemetrycznych.

W zakresie wsparcia rodzin z dziećmi funkcjonował Lokalny Klub Rodzinny, który objął pomocą 61 rodzin. Realizowano zajęcia rozwojowe, warsztaty oraz konsultacje specjalistyczne (psychologiczne, logopedyczne, fizjoterapeutyczne). Dodatkowo prowadzono szeroko zakrojone działania profilaktyczne w szkołach, obejmujące programy przeciwdziałania uzależnieniom oraz wzmacniania kompetencji społecznych dzieci i młodzieży.

Znaczącym obszarem działalności była również aktywizacja społeczności lokalnej. W 2025 roku zrealizowano łącznie 152 inicjatywy, obejmujące m.in. rozwój wolontariatu, organizację wydarzeń integracyjnych, działania kulturalne, sportowe oraz pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej. Szczególnie istotna była współpraca z sołectwami, organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami, co pozwoliło na efektywne wykorzystanie lokalnego potencjału społecznego.

Analiza sytuacji demograficznej gminy wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz ujemny przyrost naturalny. Na koniec 2025 roku gmina liczyła 11 387 mieszkańców, z czego znaczną część stanowili seniorzy. Dane te potwierdzają rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne oraz działania wspierające osoby starsze.

W obszarze pomocy społecznej CUS realizowało zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, udzielając wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Istotnym elementem była także dystrybucja pomocy żywnościowej w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową, z której skorzystało 666 osób. Pomimo licznych sukcesów, działalność Centrum ujawniła również istotne wyzwania. Najważniejsze z nich dotyczą konieczności zwiększenia zatrudnienia – zarówno w zakresie kadry zarządzającej (pełniejszy wymiar etatu dyrektora), jak i pracowników socjalnych, gdzie obecny poziom zatrudnienia nie spełnia w pełni wymogów ustawowych.

Kluczowym problemem pozostaje również brak stabilności finansowej usług realizowanych w ramach projektów zewnętrznych. Większość z nich kończy się w 2026 roku, co rodzi ryzyko ograniczenia dostępności usług, utraty wykwalifikowanej kadry oraz pogorszenia jakości wsparcia dla mieszkańców. Szczególnie istotne jest zapewnienie ciągłości działań w obszarze wsparcia seniorów oraz utrzymanie stanowisk takich jak Organizator Usług Społecznych, Koordynator IPUS, Koordynator osób starszych czy Organizator Społeczności Lokalnej.

Podsumowując, rok 2025 był okresem dynamicznego rozwoju Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków oraz wdrażania nowoczesnych, kompleksowych rozwiązań w obszarze polityki społecznej. Działania jednostki znacząco przyczyniły się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienia kapitału społecznego gminy. Jednocześnie dalszy rozwój i utrzymanie osiągniętych efektów wymaga podjęcia

strategicznych decyzji w zakresie finansowania oraz stabilizacji kadrowej, co stanowi kluczowe wyzwanie na kolejne lata.

Joanna Mazur

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnków